

УДК 378.12(092)

О.М.Завальнюк

**Наукові напрями досліджень Ю.А.Хоптяра
(до 55-річчя від дня народження)**

В статті досліджується життєвий шлях і науково-педагогічна діяльність Юрія Анатолійовича Хоптяра, кандидата історичних наук, професора кафедри архівознавства, спеціальних історичних та правових дисциплін Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Юрій Анатолійович Хоптяр народився 9 липня 1961 р. в смт. Ярмолинці Хмельницької області. Після успішного закінчення школи у 1978 р. Юрій Анатолійович вступає на історичний факультет Кам'янець-Подільського педінституту. Після закінчення у 1982 р. інституту з відзнакою Ю.А.Хоптяр за розподілом розпочав трудову діяльність у середній школі с.Нове Село, Ярмолинецького району учителем історії і правознавства. У 1983–1987 рр. працював викладачем ОТФ ХТІПО, а також служив у Збройних силах. У серпні 1987 р. колишній випускник розпочав роботу у педінституті на посаді асистента і з того часу працює у рідному вузі. У 1990 р. захистив кандидатську дисертацію на тему “Селянський рух на Лівобережній Україні (березень 1917 – січень 1918 рр.)”. У листопаді 1995 р. рішенням вченої ради педінституту Юрію Анатолійовичу Хоптяру за плідну наукову та навчально-методичну працю присвоєно вчене звання доцента. У 2006 р. вчена рада університету одногослосно обрала Ю.А.Хоп-

тяра на посаду професора кафедри на той час історії Росії та спеціальних історичних дисциплін. Професором кафедри постійно проводилась наукова робота. В процесі створення дисертації та після її захисту опубліковано понад 120 наукових праць, присвячених проблемам історії України та Поділля. Діапазон наукових інтересів Ю.А.Хоптяра досить широкий. Цілий ряд наукових досліджень було присвячено аграрним проблемам, питанням освіти, торгівлі, шляхового будівництва, репресій, судочинства та іншим. Дослідник Поділля взяв участь у роботі понад вісьмидесяти наукових та краєзнавчих конференцій.

Ключові слова: науково-педагогічна діяльність, учений, історія.

Давній хліборобський рід Хоптярів своїми коріннями сягає у кінець XVIII ст., саме тоді, як свідчать джерела Хоптяр Доміна у 1790 р. володів невеликим земельним наділом у передмісті Ярмолинець. Усі діди-прадіди по батьківській лінії були селянами, хліборобами, що відчули на собі утиски різних землевласників.

Юрій Анатолійович Хоптяр народився 9 липня 1961 р. в смт. Ярмолинці Хмельницької області. Батько – Хоптяр Анатолій Сергійович (1932–2003) 43 роки віддав освітянській ниві, пройшовши тернистий шлях від учителя сільської школи до викладача університету. Мати – Хоптяр Світлана Іванівна (1936–2002) – народилася у сім’ї учителів і, здійснивши свою мрію стати “народною учителькою”, понад 30 років пропрацювала педагогом у школі. Крім Юрія у сім’ї є ще молодший брат Сергій (1967 р.н.), тепер випускник Томського університету де працює програмістом.

Дитинство Юрія Анатолійовича промайнуло у мальовничому селі Гуменці, Кам’янець-Подільського району. Існує повір’я, що дитина яка виросла в селі бачить і розуміє красу світу набагато раніше, виразніше і колоритніше ніж її міський одноліток. Очевидно це відбувається тому, що з раннього віку людина споглядає схід і захід сонця у відкритому просторі, бачить росу на листячку, чує чарівний щебет птахів... Саме в с.Гуменці у середню школу за направленням вузу приїхало працювати молоде подружжя Хоптярів.

У вересні 1967 р. самовідданого сільського учителя Анатолія Сергійовича запросили на роботу у Кам’янець-Подільський педагогічний інститут на кафедру педагогіки, тому разом із сім’єю Юрій переїздить до Кам’янця-Подільського у гуртожиток за адресою вул. Карла Маркса 10 (тепер вул. Татарська).

З раннього дитинства Юрко проявив неабиякий інтерес до знань, швидко навчився читати і у 1968 р. розпочав навчання у середній школі №1 із поглибленим вивченням іноземної мови. Протягом перебування у школі Юрій Анатолійович добре навчався, проявив здібності до вивчення гуманітарних дисциплін, любив літературу, історію, яку майстерно викладала колишня випускниця К-ПДІП, відомий педагог, організатор Людмила Костянтинівна Іванова. В літній період працював на подених сільськогосподарських роботах, заробляв на “хліб насущний” на батьківщині матері – Світлани Іванівни у с.Самчики, Старокостянтинівського району.

Після успішного закінчення школи у 1978 р. Юрій Анатолійович вступає на історичний факультет Кам'янець-Подільського педінституту. Юнак мріє стати, як бацько, істориком, учителем, щоб пізнати самому і навчати цьому інших. Наполегливість, творчий пошук молодого студента, його старанність в опануванні програмовим матеріалом, систематична самостійна робота у читальних залах викликали повагу в однокурсників. Із щирою вдячністю Юрій Анатолійович згадує своїх викладачів, які чимало допомагали йому у навчанні: професорів Лева Васильовича Баженова, Іона Ізраїльовича Винокура, Олександра Михайловича Завальнюка, Анатолія Олексійовича Копилова, Миколу Григоровича Кукурудзяка, Миколу Борисовича Петрова, Юрія Михайловича Тарасова, Валерія Степановича Степанкова, Петра Федоровича Щербину та багато інших.

В цей час молодий студент виступає активним учасником громадського життя факультету та інституту: обирався членом профбюро групи, брав участь у археологічних розкопках, спортивних змаганнях, працював на будівництві, сільськогосподарських роботах та інше.

Після закінчення у 1982 р. інституту з відзнакою Ю.А.Хоптяр за розподілом розпочав трудову діяльність у середній школі с.Нове Село, Ярмолинецького району учителем історії і правознавства. Директор школи В.І.Лопатюк, характеризуючи молодого учителя вказував, що Юрію Анатолійовичу вдалося прищепити учням любов до свого предмету. Організувавши історичний гурток, молодий педагог зацікавив учнів пошуковою археологічною та історичною роботою.

У серпні 1983 р. Юрій Анатолійович перейшов на роботу у Кам'янець-Подільську СШ №16, де викладав історію і правознавство у середніх та старших класах.

Активного молодого фахівця за особисті професійні і моральні якості помітили і уже у листопаді 1983 р. запросили на посаду асистента у Кам'янець-Подільську філію загально-технічного факультету (ЗТФ) Хмельницького технологічного інституту побутового обслуговування (ХТІПО). Деканом факультету на той час працював відомий фаховий керівник О.М.Жук. Витримавши конкурсний відбір серед трьох претендентів, Юрій Анатолійович викладав у ХТІПО історію, філософію. У вузі молодий педагог також зарекомендував себе ініціативним, порядним працівником, якого обирали секретарем кафедри, секретарем комсомольської організації.

Виконуючи конституційний обов'язок, Ю.А.Хоптяр з травня 1984 р. по листопад 1985 р. служив у лавах Збройних Сил, де пройшов шлях від рядового до лейтенанта. І тут його за щире серце, самовіддану працю поважали солдати та офіцери і, демонструючи довіру, неодноразово обирали секретарем комсомольської організації ракетного дивізіону.

Після завершення служби у листопаді 1985 р. Юрій Анатолійович повернувся на попередню роботу у Кам'янець-Подільську філію ЗТФ ХТІПО. Однак, у липні 1987 р. за рішенням міністерства освіти ця філія припинила

функціонування а, з метою збереження викладацького складу, викладачів розподілили між педагогічним і сільськогосподарським інститутами. Таким чином, у серпні 1987 р. колишній випускник розпочав роботу у педінституті на посаді асистента і з того часу працює у рідному вузі.

З вересня 1987 р. протягом трьох років він знаходився на стажуванні на кафедрі історії Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка, проводив заняття на факультеті міжнародних відносин, працюючи з іноземними студентами. Одночасно в інституті історії АН УРСР затвердив тему кандидатської дисертації “Селянський рух на Лівобережній Україні (березень 1917 – січень 1918 рр.)” і розпочав дослідження під керівництвом на той час кандидата (а згодом доктора) історичних наук Н.І.Миронець.

Обрана тема дисертаційного дослідження вимагала кропіткої і напруженої праці, вивчення значної кількості джерел і особливо архівних матеріалів. Фонди одинадцяти архівів України та Росії були використані у дисертації, що стало складовою успішного захисту у грудні 1990 р. на розширеній спеціалізованій вченій раді Київського національного університету [1, с. 211]. Усі дев’ятнадцять відомих вчених, членів ради на чолі з головою ради професором А.Г.Слюсаренко проголосували тоді одноголосно “за”.

Після повернення у рідний вуз Юрій Анатолійович викладав ряд історичних і юридичних дисциплін, запроваджував інтерактивні методи навчання. Його досвід не раз висвітлювався та популяризувався у ряді друкованих видань [2, с. 3]. Займаючи активну життєву позицію, Юрій Анатолійович неодноразово виступав по місцевому радіо, телебаченню, друкувався у пресу [3].

У листопаді 1995 р. рішенням вченої ради педінституту Юрію Анатолійовичу Хоптяру за плідну наукову та навчально-методичну працю присвоєно вчене звання доцента. У 2006 р. вчена рада університету одноголосно обрала Ю.А.Хоптяра на посаду професора кафедри на той час історії Росії та спеціальних історичних дисциплін.

Чимало Ю.А.Хоптяр зробив для покращення матеріально-технічної бази історичного факультету. Завдяки його зусиллям, за сприяння ректорату, деканату, став до ладу сучасний кабінет правознавства у якому студенти і вчителі здобувають відповідну навчально-методичну інформацію та орієнтири для подальшої діяльності.

Поруч з цим, професором кафедри постійно проводилась наукова робота. В процесі створення дисертації та після її захисту опубліковано понад 120 наукових праць, присвячених проблемам історії України та Поділля [4, с. 389]. Діапазон наукових інтересів Ю.А.Хоптяра досить широкий. Цілий ряд наукових досліджень було присвячено аграрним проблемам [5], питанням освіти [6], торгівлі [7], шляхового будівництва [8], репресій [9], судочинства [10] та іншим. Дослідник Поділля взяв участь у роботі понад вісьмидесяти наукових та краєзнавчих конференцій.

Будучи членом “Спілки краєзнавців України”, Юрій Анатолійович плідно працює над краєзнавчою тематикою. У 2004 р. зусиллями науковців Ю.А.Хоп-

тяра та П.Я.Слободянюка побачило світ наукове видання присвячене “малій батьківщині” – Ярмолинцям, у якому широкому загалу читачів пропонувався багатий історико-краєзнавчий матеріал [11]. Нарощуючи роботу над обраною краєзнавчою тематикою, у 2007 р. з-під пера вченого вийшло унікальне генеалогічне видання присвячене історії восьми поколінь роду Хоптярів [12]. У ньому автор вміло переплів історію родини з історією краю. Справді, дослідити родовід впродовж двох століть – справа вельми складна. Особливо, коли це стосується не родини дворян, високих державних службовців, митців, а простих людей – селян. Про це родинне видання повідомлялося у пресі [13].

Паралельно із науковими розробками здійснювалась помітна навчально-методична робота. Силами Ю.А.Хоптяра створене навчально-методичне забезпечення програмних дисциплін, а також видано кілька навчально-методичних матеріалів і курси лекцій “Основи конституційного права України” (2000 р.) та “Основи права України” (2002 р.), які рекомендовані міністерством освіти і науки України, про що повідомляла університетська преса [14]. З 2005 по 2013 рр. вийшла серія навчальних посібників з різних навчальних дисциплін: “Етнологія” [15], “Історія Росії (XVIII ст.)” [16], “Історична термінологія” [17], “Історія Росії (XVII ст.)” [18], “Основи правознавства” [19], “Наукова інформація в архівній справі” [20]. Усі ці видання також отримали дозвіл міністерства освіти і науки України на друк. Майже всі вказані видання перевидавалися двічі, а “Етнологія” – тричі [21]. Такий показник вказує на високу якість наукової, навчально-методичної літератури, створеної Ю.А.Хоптяром, кількісний показник якої давно перевалив за сотню [22]. У 2012 р. Юрій Анатолійович був включений до авторського колективу вчених енциклопедистів Енциклопедії історії України до дев’ятого тому якої увійшло ряд його статей [23, с. 858-860].

За постійну і самовіддану працю Ю.А.Хоптяр неодноразово нагороджувався почесними грамотами ректорату, міського відділу освіти та медаллю до 85-річчя університету (2003). Юрій Анатолійович нагороджений: урядовими нагородами “Почесний знак міністерства юстиції” (2008), “Відмінник освіти України” (2005), відзначений грамотами МОН (2006), Інституту історії України НАН України (2007), Національної спілки краєзнавців України (2014), управління культури, туризму і курортів Хмельницької обласної державної адміністрації (2008–2015), обласної та міської ради. За особистий внесок у дослідження та популяризацію історико-культурної спадщини Ю.А.Хоптяра у 2012 р. зараховано до галереї “Провідні дослідники історії Хмельниччини”, що знаходиться в Державному архіві Хмельницької області. Ряд видань розташовували на своїх шпальтах відомості автобіографічного та популярного характеру про Ю.А.Хоптяра (див. нижче).

Свої творчі сили та нагнення Юрій Анатолійович черпає із родини, сім’ї, а одружений з 1986 р. Для родини Хоптярів університет став рідним, адже дружина – Хоптяр Алла Олександрівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри іноземної філології К-ПНУ. Разом з дружиною Юрій Анато-

лійович виховував сина – Хоптяра Андрія Юрійовича (1987 р.н.), також випускника К-ПНУ з відзнакою (2010 р.), який у 2015 р. успішно захистив кандидатську дисертацію. У січні 2012 р. родина Хоптярів, зусиллями Андрія та Тетяни (також випускниці К-ПНУ), поповнилася онуком Владиславом Андрійовичем. Можливо, в майбутньому, він також стане науковцем, істориком як його батько, дід та прадід.

Бадьорого, компетентного, дисциплінованого – саме такого звикли бачити Юрія Анатолійовича в університеті викладачі та студенти, саме такі люди і складають золотий фонд колективу.

Список використаних джерел і літератури

1. Кам'янець-Подільський державний університет: минуле і сьогодення. – Кам'янець-Подільський, 2003. – 408 с.
2. Використання інтерактивних методів та мультимедійних засобів у підготовці педагога: Збірник наукових праць. – Кам'янець-Подільський, 2010 – 208 с.
3. Подолянин. – 1996. – 3 серпня.
4. Баженов, Л. В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX–XXст.: Історіографія. Бібліографія. Матеріали. – Кам'янець-Подільський, 1993. – 479 с.
5. До питання про проведення аграрної реформи в Подільській губернії (1906–1914 рр.) // Тези доповідей X-ї Вінницької історико-краєзнавчої конференції. – Вінниця, 1991. – С. 54-55; Оренди відносини в Подільській губернії напередодні лютого 1917 р. // Тези доповідей V-ої Всеукраїнської наукової конференції. – Кам'янець-Подільський, 1991. – С. 15-17; До питання про проведення аграрної політики П.А.Столипіна в Глухівському повіті Чернігівської губернії // Історико-культурна спадщина Глухівщини. Матеріали міжвузівської науково-практичної конференції. – Глухів, 1992. – С. 35-37; Соціальна поезія селянства Поділля (30-ті рр. XX ст.) (в співавторстві) // Культура Поділля: історія і сучасність. Матеріали другої науково-практичної конференції, присвяченої 500-річчю м.Хмельницького. –Хмельницький, 1993. – С. 90-91.
6. Запровадження загальної початкової освіти та розширення мережі шкільних навчальних закладів м.Кам'янець-Подільського (1907–1914 рр.) // Освіта, наука і культура на Поділлі. Збірник наукових праць. – Т. 1. – Кам'янець-Подільський, 1998. – С. 106-109; Розвиток бібліотечної справи в Подільській губернії (70-ті рр. XIX ст. – поч. XX ст.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Т. 5 (7). – С. 310-317; Становлення та розвиток бібліотечної справи в м.Кам'янець-Подільському (30–70-х рр. XIX ст.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2001. – Т. 6 (8). – С. 344-352.
7. Утворення та розвиток ярмарків на Поділлі (XVI–XVIII ст.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 1998. – Т. 2 (4). – С. 108-113; Розвиток ярмаркової торгівлі в Подільській губернії у другій половині XIX ст. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 1999. – Т. 3 (5). – С. 171-176.
8. Залізничне будівництво на Поділлі в кінці XIX – на початку XX ст. // Наукові

праці історичного факультету. – Т. 2. – Кам'янець-Подільський, 1996. – С. 70-73; Шляхове будівництво в Подільській губернії у 70–90-х рр. XIX ст. // Наукові праці Кам'янець-подільського державного педагогічного університету: історичні науки. – Кам'янець-Подільський, 2000. – Т. 4 (6). – С. 181-186.

9. Встановлення прикордонної зони у Вінницькій області (в співавторстві) // Кам'яничина в контексті історії Поділля. Науковий збірник. – Кам'янець-Подільський, 1997. – Т. 1. – С. 36; Селянський опір колективізації та розкуркуленню на Поділлі у 1931 р. (в співавторстві) // Матеріали Х-ої Подільської історико-краєзнавчої конференції. – Кам'янець-Подільський, 2000. – С. 436-440.

10. Правосуддя і колективізація в Україні (1929–1933рр.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: В 2-х томах. – Т. 1. – Кам'янець-Подільський, 2002. – С. 102-104; Судочинство і селянство України (1929–1933 рр.) // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету: Історичні науки. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, інформаційно-видавничий відділ, 2003. – Т. 11. – С. 225-232; “Кампанійське судочинство” над селянством України на початку 30-х рр. XX ст. – 2003 р. // Наукові праці Кам'янець-Подільського державного університету: Збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів і аспірантів. – Випуск 2. – В 2-х томах. – Т. 1. – Кам'янець-Подільський, 2003. – С. 72-74.

11. Місцеве самоврядування Хмельниччини: нариси історії місцевих громад Ярмолинецького району / П. Я. Слободянюк, Ю. А. Хоптяр. – Хмельницький: Поділля, 2004. – 507 с.

12. Родовід Хоптярів (вісім поколінь): науково-генеалогічне видання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2007. – 264 с.

13. Подолянин. – 2008. – 22 лютого.

14. Студентський меридіан. – 2003. – 28 лютого.

15. Етнологія: навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М. І., 2005. – 144 с.

16. Історія Росії (XVIII ст.): навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М. І., 2006. – 252 с.

17. Історична термінологія: навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2008. – 448 с.

18. Історія Росії (XVII ст.): навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М. І., 2011. – 252 с.

19. Основи правознавства: навчальний посібник / Ю. А. Хоптяр, В. І. Адамовський. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М. І., 2011. – 300 с.

20. Наукова інформація в архівній справі: навчальний посібник / Ю. А. Хоптяр. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. – 144 с.

21. Етнологія: навчальний посібник. – Вид. 3-тє, перероб. і допов. / – Кам'янець-Подільський: ПП “Медобори–2006”, 2010. – 160 с.

23. Юрій Анатолійович Хоптяр (до 50-річчя від дня народження і 30-річчя науково-педагогічної діяльності: біобібліографічний покажчик / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, наукова бібліотека; [укладачі: В. С. Прокопчук, Ю. А. Хоптяр]. – Кам'янець-Подільський: ПП “Медобори–2006”,

2011. – 28 с. – (Серія “Постаті в освіті і науці”; вип. 18).

24. Енциклопедія історії України: У 10 т. / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. – К.: Наукова думка, 2012. – Т. 9. – 944 с.

Про Ю.А.Хоптяра.

1. Баженов, Л. В. Хоптяр Юрій Анатолійович / Л. В. Баженов // Поділля у працях дослідників-краєзнавців XIX–XX ст. – Кам’янець-Подільський, 1997. – С. 389.

2. Кам’янець-Подільський державний університет: минуле і сьогодення – Кам’янець-Подільський, 2003. – С. 154-155, 211, 217, 219.

3. Степанков, В. С. Інтерактивні методи навчання у викладанні суспільно-гуманітарних дисциплін (із досвіду роботи викладачів історичного факультету Кам’янець-Подільського державного університету) / В. С. Степанков, В. А. Дубінський // Виступи на інтерактивних методах та мультимедійних засобах у підготовці педагога: Збірник наукових праць. – Кам’янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2003. – С. 34-41.

4. Хоптяр Юрій Анатолійович // Кам’янець-Подільський державний університет в особах. – Кам’янець-Подільський, 2005. – Т. II. – С. 553-558.

5. Завальнюк, О. М. Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка у добу незалежної України / О. М. Завальнюк, О. Б. Комарніцький. – Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2008. – С. 13, 30, 122, 123, 125, 126, 128, 165, 296, 345, 363, 368, 519, 528, 536, 550, 561, 563, 582, 652, 654, 655, 684.

6. Завальнюк, О. М. Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918–2009 рр.): Історичний нарис. – Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 137.

7. Хоптяр Юрій Анатолійович // Українські історики. – Бібліографічний довідник. – Вип. 3. – Серія “Українські історики”. – К.: Інститут історії України НАН України, 2010. – С. 301-303.

8. Завальнюк, О. М. Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (1918–2010 рр.): Історичний нарис. – Кам’янець-Подільський: Аксіома, 2010. – С. 133, 189, 237.

9. Завальнюк, О. М. Юрію Анатолійовичу Хоптяру – 50. Освіта, наука і культура на Поділлі. Збірник наукових праць. – Кам’янець-Подільський: Оіум, 2011. – Т. 17: Пам’яті академіка Петра Тимофійовича Тронька. – С. 300-307.

10. Юрій Анатолійович Хоптяр (до 50-річчя від дня народження і 30-річчя науково-педагогічної діяльності: біобібліографічний покажчик / Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, наукова бібліотека; [укладачі: В. С. Прокопчук, Ю. А. Хоптяр]. – Кам’янець-Подільський: ПП “Медобори–2006”, 2011. – 28 с. – (Серія “Постаті в освіті і науці”; вип. 18).

11. Юрій Анатолійович Хоптяр / Історичне краєзнавство і проблеми регіональної історії Правобережної України (наукова школа): біобібліографічний покажчик / [уклад.: І. М. Конет, Л. В. Баженов, В. С. Прокопчук, Л. А. Онуфрієва, М. С. Карпович, О. В. Шевчук]. – Кам’янець-Подільський: Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – С. 174-181. – (Серія: Наукові школи університету; вип. 12).

12. Козак, А. Три визначні постаті із родини Хоптярів / А. Козак. – Шкільний світ (Освітнянський вісник у Ярмолинецькому районі). – Червень 2015. – № 12.

Oleksander Zavalniuk

Y.A.Khoptiar's trends of scientific research (to the 55th birthday anniversary)

The article focuses on the aspects of biography and research activity of Yuriy Anatoliyovych Khoptiar – Candidate of Historical Sciences, professor of Archive, special Historical and Legal Sciences department of Ivan Ohienko Kamianets-Podisky National University. Yuriy Anatoliyovych Khoptiar was born on the 9th of July in 1961 in Yarmolyntsy of Khmelnytsky region. As a successful school-leaver he entered Historical Department of Kamianets-Podisky pedagogical institute. In 1982 after graduating from the Historical Department of Kamianets-Podisky pedagogical institute Yuriy Anatoliyovych started his teaching activity in the village of Nove Selo of Yarmolyntsy district as a teacher of history in the secondary school. In November of 1985 Yuriy Anatoliyovych was demobilized from military service and continued his work in Kamianets-Podilsky technologic institute. In August of 1987 he as an alumnus started his career in Alma Mater.

Yuriy Anatoliyovych Khoptiar defended a thesis on speciality of History of Ukraine. In November 1995 he became a docent and since 2006 has been successfully working as a professor of Archive, special Historical and Legal Sciences department of Ivan Ohienko Kamianets-Podisky National University. After editing of his thesis Yuriy Anatoliyovych published 120 scientific articles concerning aspects of Ukraine and Podillia. Y.A.Khoptiar's intellectual and scientific scope is very wide: agrarian problems, issues of education, trade, highways building, legal system, repressions, etc. The researcher took an active part in more than eighty scientific and regional ethnography conferences.

Keywords: *research activity, scientist, history.*

А. М. Завальнюк

**Научные направления исследований Ю.А.Хоптяра
(к 55-летию со дня рождения)**

В статье исследуется жизненный путь и научно-педагогическая деятельность Юрия Анатольевича Хоптяра, кандидата исторических наук, профессора кафедры архивоведения, специальных исторических и правовых дисциплин Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенка. Юрий Анатольевич Хоптяр родился 9 июля 1961 г. в пгт. Ярмолинцы Хмельницкой области. После успешного окончания школы в 1978 г. Юрий Анатольевич поступил на исторический факультет Каменец-Подольского пединститута. После окончания в 1982 г. института с отличием Ю.А.Хоптяр, по распределению, начал трудовую деятельность в средней школе с.Новое Село, Ярмолинецкого района учителем истории и правоведения. В 1983–1987 гг. работал преподавателем ОТФ ХТИБО, а также служил в Вооруженных силах. В августе 1987 г. выпускник К-ПГПИ перешел на работу в родной пединститут на должность ассис-

стенга, где с того времени и работает. В 1990 г. защитил кандидатскую диссертацию на тему “Крестьянское движение на Левобережной Украине (март 1917–январь 1918 гг.)”. В ноябре 1995 г. решением учёного совета пединститута Юрию Анатольевичу Хоптяру за плодотворную научную и учебно-методическую деятельность присвоено учёное звание доцента. В 2006 г. учёный совет университета единогласно избрал Ю.А.Хоптяра на должность профессора кафедры, в то время, истории России и специальных исторических дисциплин. Профессором кафедры постоянно проводилась научная работа. В процессе создания диссертации и после защиты опубликовано более 120 научных трудов, посвященных проблемам истории Украины и Подолии. Диапазон научных интересов Ю.А.Хоптяра достаточно обширный. Целый ряд научных исследований было посвящено аграрным проблемам, проблемам образования, торговли, дорожного строительства, репрессий, судебным процессам и другим. Исследователь Подолии принял участие в работе более восьмидесяти научных и краеведческих конференций.

Ключевые слова: научно-педагогическая деятельность, учёный, история.

Одержано 1 вересня 2016 року